

آشنایی با کتابخانه دیجیتال حسینیہ ارشاد

۲۵ دی ۱۳۹۵ ساعت ۱۳:۳۳

در حال حاضر حدود ۴۰۰۰ مدرک دیجیتال در این کتابخانه موجود است. این کتابخانه دارای ویژگی‌های منحصر بفردی است که آن را از سایر کتابخانه‌های دیجیتال موجود، متمایز می‌کند؛ از جمله ارتباط آن با نرم‌افزار مدیریت جامع کتابخانه‌ای که امکان تمدید، رزرو مدرک و مشاهده پروفایل امانت را برای اعضای کتابخانه سنتی نیز فراهم می‌کند، و همچنین مشاهده اطلاعات کتابشناختی کلیه منابع موجود در کتابخانه سنتی از طریق درگاه کتابخانه دیجیتال امکان‌پذیر است.

کتابخانه دیجیتال حسینیہ ارشاد به نشانی ir.hepl.www، با هدف دسترس‌پذیر ساختن منابع ارزشمند کتابخانه برای کلیه کاربران اینترنتی در اقصی نقاط جهان، در آذرماه ۱۳۹۰ افتتاح شد.

در حال حاضر حدود ۴۰۰۰ مدرک دیجیتال در این کتابخانه موجود است. این کتابخانه دارای ویژگی‌های منحصر بفردی است که آن را از سایر کتابخانه‌های دیجیتال موجود، متمایز می‌کند؛ از جمله ارتباط آن با نرم‌افزار مدیریت جامع کتابخانه‌ای که امکان تمدید، رزرو مدرک و مشاهده پروفایل امانت را برای اعضای کتابخانه سنتی نیز فراهم می‌کند، و همچنین مشاهده اطلاعات کتابشناختی کلیه منابع موجود در کتابخانه سنتی از طریق درگاه کتابخانه دیجیتال امکان‌پذیر است.

کاربران اینترنتی می‌توانند بدون ثبت‌نام به جستجو و مرور منابع کتابخانه بپردازند و ۱۰ صفحه اول منابع دیجیتالی را مشاهده کنند (نیم نگاه) اما برای مشاهده تمامی صفحات کتاب نیاز به عضویت در کتابخانه دیجیتال است.

از دیگر ویژگی‌های این کتابخانه، امکان پرسش از کتابدار به صورت آنلاین است. کاربران می‌توانند در ساعات اداری، پرسش‌های خود را در رابطه با کتابخانه دیجیتال و نیز سایر بخش‌های کتابخانه عمومی مطرح کرده و همان لحظه پاسخ پرسش خود را

دریافت نمایند. در ساعات غیراداری نیز کاربران می‌توانند پرسش خود را مطرح کنند و پاسخ آن به پست الکترونیکی آنها ارسال خواهد شد.

بطور کلی این کتابخانه دارای ۸۸۰۸۳ مدرک است که ۳۹۰۱ مدرک آن دیجیتال شده است.

در صفحه اصلی سایت ابتدا «درباره کتابخانه» آمده است:

«بالا تر از پل سید خندان در خیابان شریعتی تهران، کتابخانه عمومی حسینییه ارشاد واقع است. نام تالار کتابخانه همانند خیابانی که حسینییه ارشاد در آن واقع است، دکتر علی شریعتی نام گذاری شده است. کتابخانه عمومی حسینییه ارشاد در هفتم تیرماه یک هزار و سیصد و پنجاه و نه خورشیدی برابر با پانزدهم شعبان المعظم یک هزار و چهارصد قمری همزمان با خجسته میلاد مسعود حضرت قائم، حجه بن الحسن العسکری آغاز به کار کرد تا یادبودی برای دوران باشکوه و پر فیض حسینییه و اجر و ثوابی همیشگی بنیان گذاران آن به ویژه دکتر علی شریعتی و خانه امیدی برای نسل جوان کشور باشد، ان شاء الله. حسینییه ارشاد از سال ۱۳۴۳ به همت محمد همایون و ناصر میناچی تأسیس شد و تا دوران انقلاب کانون مهم مبارزان مخالف حکومت بود.

دکتر علی شریعتی حدود ۱۰ سال از عمر پربرکت خود و سخنرانیها و فعالیت هایش را در این مکان به انجام رساند و چنانچه در وصیت نامه‌اش نگاشته بود، همیشه آرزو داشت کتابخانه‌ای عمومی در حسینییه ارشاد موجود باشد تا مخاطبان او و علاقمندان به تفکر و اندیشه بتوانند از کتاب هایش استفاده کنند. کتابخانه عمومی حسینییه ارشاد که به صورت غیرانتفاعی و تحت نظارت بخش خصوصی اداره می‌شود، در ابتدای تأسیس، کار خود را در ۴۵۰ متر مربع شروع نموده و پس از گذر سالها این مترآژ به ۱۷۷۰ متر افزایش یافته است و تاکنون ۳ مدیریت اداره آن را به عهده داشته‌اند. از ابتدا تا سال ۷۸ آقای پرویز عازم، تا آذرماه ۸۳ آقای ابوالحسن آقاربیع و بعد از آن خانم مهرناز خراسانچی.»

بخش‌های مختلف کتابخانه: در معرفی بخش‌های مختلف این کتابخانه آمده است:

این کتابخانه دارای یازده بخش است که عبارتند از: بخش‌های پذیرش، امانت کتاب و CD، کودکان و نوجوانان، ناشنوایان، مرجع، نشریات ادواری، روابط عمومی و اینترنت، نابینایان، بخش فنی، مجموعه سازی و بخش خدمات؛

حق عضویت و تعداد اعضا: به سه صورت موقت ماهانه (برای هر ماه ۲۰۰۰ تومان)، شش ماهه (۷۵۰۰ تومان) و یک ساله (۱۵ هزار تومان) است. تعداد اعضا در حال حاضر ۳۸ هزار نفر بوده که ۱۳ هزار نفر از آنها عضو فعالند (عضو فعال عضوی است که در ماه حداقل یک نوبت کتاب به امانت برده باشد)

رده بندی و نوع جستجو: مخزن کتاب ها و CD های مربوط به بزرگسالان قفسه بسته است و رده بندی کتابها دیوپی است. CD هایی با موضوعات آموزشی، علمی و مرجع در این بخش وجود دارد که همانند کتاب به اعضا امانت داده می شود. اعضا و مراجعین محترم میتوانند علاوه بر استفاده از برگه‌دانها، از سیستم نرم افزاری موجود در کتابخانه و نیز از طریق این وبسایت برای جستجو و بازیابی منابع مورد نظرشان استفاده نمایند.

بخش کودکان و نوجوانان: کتابخانه حسینیۀ ارشاد با حدود ۲۰ هزار جلد کتاب برای بچه های صفر تا ۱۶ سال مشغول فعالیت است. قبلاً کودکان نمیتوانستند عضو کتابخانه شوند و با کارت عضویت پدر یا مادر خود کتاب به امانت میبردند اما در حال حاضر با صدور کارت هایی با رنگ متفاوت امکان انتخاب و امانت منابع بصورت مستقل برایشان فراهم شده است. البته فعالیت های ویژه کودکان به همین ختم نمی شود، معرفی کتابخانه حسینیۀ ارشاد به مدارس منطقه و بردن کتابخانه های سیار به آن مدرسه ها، برگزاری کلاس های تابستانی و جمع آوری آرشیو کوچکی از نشریات کودکان و نوجوانان - همانند کیهان بچه ها - از جمله برنامه هایی است که کتابخانه به تدریج آنها را به پیش می برد.

بخش ناشنوایان: از سال ۸۵ بخش ناشنوایان برای کودکان ناشنوا نیز راه اندازی شده است و تعدادی از کتابداران کتابخانه نحوه ارتباط با این عزیزان را، با گذراندن دوره های مخصوص، آموزش دیده و در قالب کتابخانه های سیار به ۵ مدرسه در سطح شهر تهران خدمات ارائه می دهند.

بخش مرجع: بخش مرجع کتابخانه دارای سیستم قفسه باز است. در این بخش بالغ بر ۲۰۰۰۰ جلد کتاب فارسی و لاتین، شامل منابع مرجع، اسناد معاصر چاپی، کتاب های نفیس (خطی و چاپ سنگی) و همچنین حدود ۴۵۰ عنوان منبع دیداری و شنیداری موجود است. منابع بخش مرجع شامل: واژه نامه ها، لغت نامه ها، دایره المعارف های عمومی و تخصصی، نقشه های جغرافیایی و ... است. لازم به ذکر است که در قسمتی از بخش مرجع تمامی آثار مکتوب دکتر علی شریعتی و استاد مرتضی مطهری نیز، فراهم آمده است

بخش نشریات: در قسمت نشریات نیز بیش از ۶۵۰ عنوان نشریه روز موجود است. سعی بر آن بوده تا با جمعآوری نشریات قابل ارزش و آرشیو نمودن آنها امکان دسترسی به منابع ارزشمند برای مراجعین فراهم گردد، که تاریخ قدیم ترین آنها مربوط به سال ۱۲۹۸ شمسی است. در حال حاضر امکان استفاده از ۲ پایگاه نشریات مقالات و مجلات فارسی میسر است و نیز با وجود نرم افزار فهرستگان امکان جستجو و بازیابی اطلاعات ۱۵۰۰ عنوان نشریه فارسی بصورت درون متنی به همراه امکان پرینت مطالب مورد نیاز در داخل کتابخانه فراهم آمده است.

بخش نابینایان: کتاب های این بخش در دو قسمت خلاصه شده است: نخست قسمتی به نام کتاب های گویا که شامل کاستها و یا لوح های فشرده ای هستند که یک کتاب در آنها خوانده و ضبط شده است، که به طور متوسط هر کتاب تبدیل به ۱۰ کاست و یا ۱ لوح فشرده می شود. قسمت دوم نیز کتاب هایی با خط بریل است که در حال حاضر ۳۲۵ عنوان کتاب گویا و ۱۶۰ عنوان کتاب بریل در این کتابخانه موجود است. خدمات این بخش برای نابینایان سراسر کشور که عضو کتابخانه هستند به انجام می رسد و عضویت این عزیزان رایگان است. برای نابینایانی که در شهرستان زندگی می کنند، منابع از طریق پست بدون پرداخت هزینه ارسال و دریافت می شود.

بخش روابط عمومی و اینترنت: از سال ۱۳۸۵ جهت اطلاع رسانی از فعالیت های کتابخانه و ایجاد ارتباط با سایر ارگان های علمی و فرهنگی تأسیس شد. اهم فعالیت های این بخش عبارتند از: تهیه خبرنامه داخلی، تهیه بروشورها، بروز رسانی سایت کتابخانه، برگزاری نشست ها، همایش ها، سمینارها، نمایشگاه ها، هماهنگی بازدیدها و ...

در این قسمت کلیه کتابداران بخش‌های مختلف از ریاست کتابخانه، معاون فنی، کتابداران میز امانت، مرجع، نشریات، سایت، کودکان، نابینایان و ناشنوایان بطور کامل معرفی شده‌اند. نکته جالب توجه این است که اکثریت کارمندان را خانم‌ها تشکیل داده‌اند.

خبرنامه

در این قسمت خبرنامه داخلی کتابخانه عمومی حسینیه ارشاد آمده‌است. متن کامل خبرنامه‌ها بصورت پی دی اف قابل دسترسی است.

تازه‌ها

در این قسمت کتابخانه دیجیتال کلیه منابعی که به تازگی دیجیتال شده‌اند و روی سایت قرار گرفته است، معرفی شده‌اند. همچنین آخرین بروز رسانی و تعداد شی دیجیتالی که مدیر سیستم آن را ارسال نموده است در این قسمت ذکر شده‌است.

گالری عکس

در این قسمت نیز عکس‌های مربوط به کتابخانه و منابع دیجیتالی آمده‌است.

اخبار کتابداری

کلیه اخبار مربوط به رشته کتابداری و اطلاع رسانی و اخبار مربوط به کتابخانه‌ها برای اطلاع خوانندگان در این قسمت بیان شده است.

ارتباط با ما

در این قسمت نیز کلیه تلفن‌ها، فکس، ایمیل بخش‌های مختلف و آدرس کتابخانه آمده است.

سوال از کتابدار

از کتابدار بپرس این روزها پرطرفدارترین قسمت سایت‌ها شده است. در این قسمت است که سؤال از کتابدار پرسیده می‌شود و برای او فرستاده می‌شود. کوشیده می‌شود که در کوتاه‌ترین زمان ممکن به سوالات پاسخ داده شود.

لینک‌های مرتبط

در لینک‌ها نیز که آدرس کلیه مراکز، کتابخانه‌ها و سایت‌های فرهنگی ذکر می‌شود.

از آنجا که مهم‌ترین بخش در هر کتابخانه‌ای که همچون قلب کتابخانه است بخش مرجع می‌باشد در اینجا نگاهی به بخش مرجع این کتابخانه داریم:

بخش مرجع کتابخانه عمومی حسینییه ارشاد

این بخش در اواخر سال ۱۳۷۳ (هش) شروع به فعالیت کرده است. بخش مرجع شامل منابعی به زبانهای فارسی، انگلیسی، فرانسه، عربی و ... نیز نقشه‌های جغرافیایی، زمین شناسی و ... است.

از سال ۱۳۸۳ (هش) واحد کتابهای نفیس نیز به بخش مرجع افزوده شد. این واحد شامل کتابهای نفیس معاصر، نسخ خطی، چاپ سربی و سنگی است. واحد اسناد مکتوب معاصر، جزء دیگری از بخش مرجع است. سعی شده تا علاوه بر جمع آوری کلیه این اسنادی که چاپ و منتشر می‌شوند؛ تمامی مطالبی که در خصوص حسینییه ارشاد در نشریات ادواری و اینترنتی به چاپ می‌رسند؛ در این قسمت گردآوری شوند. واحد اسناد دیداری و شنیداری از سال ۱۳۸۴ (هش) در بخش مرجع تأسیس شد. در این واحد کلیه برنامه‌هایی که در حسینییه ارشاد از ابتدای تأسیس تاکنون ضبط شده؛ به شکل کاست یا سی دی جمع آوری و امور تخصصی لازم بر روی آنها انجام می‌گیرد.

خدمات مرجع

این بخش دارای سیستم قفسه باز است. بدین معنی که مراجعه کنندگان می‌توانند به سراغ قفسه‌ها رفته و منبع مورد نیازشان را انتخاب نمایند. از آنجایی که جایگزینی کتابها باید با نظم خاص خود و برطبق نظام رده بندی موجود در قفسه ها گذاشته شوند؛

به همین دلیل مراجعه کنندگان محترم باید کتاب ها را بعد از استفاده، بر روی میز قرار داده و از جایگزینی منابع در قفسه ها خودداری نمایند.

کتابدار بخش نیز در تمام ساعات کار کتابخانه، آماده پاسخگویی به سوالات مراجعه کنندگان است.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetarikh.com/news/۲۱۱۴۶/آشنایی-کتابخانه-دیجیتال-حسینیه-ارشاد>